Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2015-00531

RO Rönty Osmo, Ollila Jyri(UM), Bondestam Orian 18.06.2015

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 16.6.2015

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 16.06.2015

Neuvosto hyväksyi määräenemmistöllä yleisnäkemyksen luonnonmukaista tuotantoa koskevasta asetusehdotuksesta. Neuvottelut asetusehdotuksesta jatkuvat syksyllä Euroopan parlamentin kanssa tavanomaisen lainsäädäntömenettelyn mukaisesti.

Neuvosto keskusteli vuoden 2016 kalastusmahdollisuuksia koskevasta komission tiedonannosta, jonka lähestymistapa perustuu tieteellisen neuvon noudattamiseen ja kalakantojen kestävän enimmäistuoton saavuttamiseen. Neuvosto jää keskustelun jälkeen odottamaan komission yksityiskohtaisia ehdotuksia.

Neuvoston muissa asioissa keskusteltiin mm. ruuan alkuperän ilmoittamisesta komission kahden kertomuksen pohjalta sekä Venäjän asettamista uusista tuontirajoitteista kalastussektorilla.

1. Esityslistaehdotuksen hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 9610/15 mukaisena.

2. A-kohtien luettelon hyväksyminen (muut kuin lainsäädäntöasiat)
9722/15

A-kohdat hyväksyttiin keskustelutta.

3. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXX/XXX [virallista valvontaa koskeva asetus] muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta
9750/15

Ehdotuksesta käytiin kaksi keskustelukierrosta. Ensimmäisen keskustelun pohjana oli puheenjohtajamaan kompromissiasiakirja 9750/15, joka ei sellaisenaan saavuttanut riittävää kannatusta. Jäsenmaiden puheenvuoroissa tulivat erityisesti esiin valvonta ja kiellettyjen aineiden jäämäarvot.

Neuvoston yleisnäkemys hyväksyttiin määräenemmistöllä, kun asiakirjaa 9750/15 muutettiin artikloiden 26b, 26e ja 26f osalta pöydälle jaetun kompromissiasiakirjan mukaisesti. Kompromissi mahdollistaa nykyistä joustavammin valvonnan kohdentamisen riskiperusteisesti. Kompromissin mukaan jäsenvaltioiden päätettävissä on, että matalan riskin toimijoiden fyysisiä tarkastuksia voidaan tehdä tietyissä tapauksissa jopa 30 kuukauden välein (artikla 26 b). Lisäksi komissio voi toimeenpanoasetuksella säätää matalan riskin toimijoiden määrittelystä. Artiklassa 26e annetaan vuoden 2020 loppuun saakka siirtymäaikaa niille jäsenmaille, joilla on v. 2015 lopussa käytössä kansallista lainsäädäntöä siitä ettei tietyn kynnysarvon ylittävää määrää kiellettyjä aineita sisältäviä tuotteita voi markkinoida luonnonmukaisina tuotteina. Yleisnäkemystä vastustivat Tanska, Belgia, Bulgaria, Tsekki ja Slovakia. Kypros ja Kroatia pidättäytyivät äänestämästä.

Neuvoston saavutettua yleisnäkemyksen voidaan neuvotteluja ehdotuksesta jatkaa Euroopan parlamentin kanssa tavanomaisen lainsäädäntömenettelyn mukaisesti.

4. Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisen kalastuspolitiikan mukaisia vuoden 2016 kalastusmahdollisuuksia koskeva kuuleminen
9341/15 + ADD 1, 9560/15

Komissaari Karmenu Vella totesi, että viimeaikainen kehitys osoittaa, että kestävä enimmäistuottotaso on saavutettavissa. Ylikalastusta on vielä laajasti, mutta se on merkittävästi vähentynyt. On mentävä määrätietoisesti eteenpäin kohti kokonaistavoitetta. On tapauksia, joissa määräaika 2016 ei ole mahdollinen, mutta on silti kuljettava asteittain kohti tavoitetta. Työn alla olevat monivuotiset suunnitelmat ovat keskeinen väline. On tärkeää päästä parlamentin kanssa yhteisymmärrykseen Itämeren monivuotisesta suunnitelmasta mahdollisimman pian, jotta voidaan toimia suunnitelman mukaisesti. Pohjanmeren suunnitelmaehdotus annetaan vielä syksyn kuluessa. Purkuvelvoite otetaan huomioon syksyn TAC-ehdotuksessa. Välimeren tilanne vaikea, mutta GFCM:n piirissä on saavutettu merkittävää edistystä. Tällä tiedonannolla varmistetaan, että kaikki osapuolet sitoutuvat syksyn neuvotteluprosessiin ja sen tavoitteisiin.

Irlanti tukee tavoitetta MSY-tason saavuttamiseksi, tavoite voidaan saavuttaa vaiheittain. Progressiivinen eteneminen on ainoa järkevä etenemistapa. De minimis-vaatimusten soveltaminen on vielä kysymysmerkki, josta on keskusteltava. Irlanti on tyytyväinen viime aikoina hyväksyttyyn meribassin suojelun päätöksiin.

Alankomaat oli tyytyväinen kalakantojen yhä parempaan tilaan, etenkin Pohjanmerellä. Alamittaisen kalan määrä pitää kompensoida kiintiöissä, kun purkuvelvoite on voimassa. Alueellisten foorumien rooli on tärkeä. Pohjanmeren sekakalastuksen hoitosuunnitelma on tärkeä, ja kysyi, milloin ehdotus annetaan.

Espanja katsoi, että kalastuspolitiikassa on edetty oikeaan suuntaan. MSY:n tavoittelussa tarvitaan joustoa, edettävä vaiheittain. Taloudelliset ja sosiaaliset näkökohdat otettava huomioon. Kaipasi tietopohjaa hyvissä ajoin siitä, miten komissio TAC-ehdotuksiaan valmistelee. Kiinnitti huomiota tonnikalan kantojen elpymiseen. Iberian alueella kalakannat ovat hyvällä tasolla: lasikampela, merikrotti ym ja se tulee ottaa huomioon TAC-esityksessä.

Ranska totesi, että Välimeren tilanne on erittäin suuri huoli, suhteet kolmansien maiden kanssa tässä oleellista. Muutoin kalakantojen tilanne on kehittynyt positiivisesti. Monivuotiset suunnitelmat ovat uusi myönteinen elementti, luovat vakautta ja ennustettavuutta. TACien ja kiintiöiden määrittelyn suhteen on tärkeää vaiheittainen eteneminen MSY-tavoitteeseen. Varovaisuusperiaatteen liian tiukka soveltaminen ei ole perusteltua. Purkuvelvoitteen vaikutukset kiintiöihin on tärkeä elementti. Byrokraattisten menettelyjen keventäminen on myös tärkeä tavoite.

Yhdistynyt kuningaskunta totesi, että MSY-pohja aina kun se on mahdollista. TACien määrittely

saaliiden eikä purkujen pohjalta on merkittävä muutos, johon kiinnittää erityistä huomiota. Vastustaa automaattisesti sovellettavaa varovaisuusperiaatetta tilanteissa, joissa ei ole tieteellistä neuvoa. Periaatetta on sovellettava tapauskohtaisesti. Meribassin elvytystoimissa on päästy hyvää alkuun.

Puola on tyytyväinen siihen, että myös alueellisten foorumien kannat otetaan huomioon. On hienoa, että ylikalastettujen kalakantojen määrä on vähentynyt. Itämerellä olisi tärkeää päästä sopuun monivuotisesta suunnitelmasta. ICESin neuvo olisi otettava huomioon, kun vuoden 2016 TACeista päätetään.

Viro on tyytyväinen tiedonannon periaatteisiin. Tarvitaan kuitenkin joustavuutta ja asteittaista etenemistä. Itämeren suunnitelma on tärkeä. ICESin neuvo/monivuotinen suunnitelma olisi otettava huomioon jo 2016 TACeissa.

Suomi totesi tyytyväisyydellä, että kalakantojen tila on parantunut, etenkin Itämerellä. Suomi katsoo, että ensi vuotta koskeva päätös tulisi tehdä uusimman tieteellisen neuvon pohjalta, perustuen monivuotiseen hoitosuunnitelman kalastuskuolevuuden vaihteluväleihin, vaikka suunnitelma ei muodollisesti vielä olisikaan voimassa. Suomi pitää myös tärkeänä, että lohen TAC:n määrityksessä otetaan huomioon ICES:n arviot ei-toivotusta, raportoimattomasta ja väärinraportoidusta saaliista.

Saksa pani merkille, että kalakantojen hoidossa on päästy myönteisesti eteenpäin. MSY-tavoite ei toteudu kokonaisuudessaan 2016, ja vaiheittainen eteneminen on realistista. Kannattaa komission yleistä lähestymistapaa.

Romania korosti alueellista lähestymistapaa. Kolmansien maiden rooli on tärkeä ottaa huomioon. On tyytyväinen viimeaikaisesta kehityksestä Välimeren ja Mustanmeren alueella.

Malta painotti EU:n suhteita kolmansien maiden kanssa ja GFCM:n osuutta siinä. Tonnikalan elvytys on onnistunut todistus kalastuspolitiikan toimivuudesta.

Tanska totesi tulosten osoittavan politiikan menestyksen. Pohjanmeren alueella purkamisvelvoite on tuntuva uusi elementti.

Ruotsi totesi tiedonannon helpottavan TAC-prosessia. Purkamisvelvoitteen vaikutus kiintiöihin ei saa vaikuttaa kalastuskuolevuuden kasvuun. Kannatti komission linjauksia.

Portugali korosti alueellisten organisaatioiden roolia ja yhteistyötä. MSY-tavoitteen saavuttaminen 2020 mennessä on hyvä tavoite. Tieteellisen neuvon merkitystä halutaan korostaa.

Bulgaria muistutti, että yli 90 prosenttia Mustanmeren kalastuksesta on kolmansien maiden hallussa. Yksipuoliset rajoitustoimet ovat siksi ongelmallisia.

Italia korosti sitä, että tonnikalan elvytys on onnistunut hyvin. Ylikalastus on yhä ongelma, jonka poiskitkemiseksi on ponnisteltava. Kansallisten hoitosuunnitelmien ja kolmansien maiden välisessä yhteensovittamisessa unionin toimet ovat tärkeitä.

Kroatia muistutti tonnikalan menestyksellisestä elvyttämisestä ja korosti GFCM:n roolia. Adrianmeren suunnitelman työstäminen etenee hyvin.

Belgia pani merkille kalakantojen myönteisen kehityksen myös Pohjanmerellä. Länsivesillä on vielä paljon työtä, etenkin myös Irlannin meren alueella. Vaiheittainen MSY-tason saavuttaminen on paras tapa. Jos kalastuksen rajoitukset johtavat lisääntyneeseen kalan tuontiin kolmansista maista, onko se aina kestävä ratkaisu, se kysyi retorisesti.

Kreikka halusi nähdä ne positiiviset asiat, joita Välimeren alueella on, mm tonnikalan suojelussa. Välimeren alueella suhde kolmansiin maihin on huomattava. Odottaa myönteistä rakentavaa keskustelua kolmansien maiden kanssa.

Kypros tunnustaa Välimeren alueen ongelmat. Suuri ongelma on tiedon puute, jota komissio on pyrkinyt helpottamaan.

Puheenjohtaja veti yhteen toteamalla, että keskustelu toimii nyt evästyksenä komissiolle ja neuvosto jää odottamaan komission yksityiskohtaisia ehdotuksia.

5. Muut asiat

Muut asiat (maatalous)

a) Visegrad-ryhmän ja Bulgarian, Romanian ja Slovenian maatalousministerien kokouksen tulokset (Bratislava 18. ja 19. toukokuuta 2015)

– Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia
9794/15

Slovakia kertoi Visegrad-ryhmän ja kolmen muun jäsenmaan yhteisestä julkilausumasta, jossa nostetaan esiin viljelijöiden heikon aseman parantaminen elintarvikeketjussa ja perätään EU-tason sääntelyä epäreilujen kaupankäyntitapojen kitkemiseksi. Lisäksi maat korostavat FOREST EUROPE -prosessin merkitystä kestävän metsätalouden edistämisessä ja tukevat laillisesti sitovaa Euroopan metsäsopimusta koskevien neuvottelujen jatkamista. Myös Latvia, Ranska, Portugali ja Tsekki käyttivät asiasta puheenvuoron.

Komissaari Hogan totesi, että viljelijöiden asemaa on käsitelty elintarvikeketjun korkean tason työryhmässä, ja sen parantamiseen liittyviä ehdotuksia hyväksyttiin yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksessa. Komissio jatkaa analyysia ja asiaa käsitellään komissaarien välillä. Ensi vuonna asiaan voidaan palata. Komissaari myös korosti komission ja jäsenmaiden hyvää yhteistyötä metsäasioissa.

b) Maaseudun kehittämisohjelmien 2007–2013 menojen tukikelpoisuuden jatkaminen

– Romanian valtuuskunnan pyynnöstä
9861/15

Romania, Bulgaria, Kreikka, Kypros ja Italia palasivat neuvostossa useasti esillä olleeseen pyyntöön jatkaa kuudella kuukaudella ohjelmakauden 2007-2013 menojen tukikelpoisuutta.

Komissaari Hogan totesi, että pyyntöä ei voida toteuttaa oikeusperustan puuttumisen ja budjettisyiden vuoksi. Lisäksi jatko olisi vastoin Eurooppa-neuvoston päätelmiä, eikä jatkomahdollisuutta ole muissakaan rahastoissa.

Komissaari korosti kuitenkin, että jäsenmaiden on mahdollista sisällyttää edellisellä ohjelmakaudella kesken jääneitä projekteja uuteen ohjelmaan ja viedä ne loppuun sen alla. Projektit eivät siis mene hukkaan. Lisäksi komissio on antanut delegoidun asetuksen, joka lisää jäsenmaiden joustavuutta pilareiden välisissä siirroissa, mikä voi parhaimmillaan tuoda maaseudun kehittämiseen vanhoihin ohjelmiin käytettäväksi 300 milj. euroa lisää. Neuvoston ja Euroopan parlamentin pitäisi antaa hyväksyntänsä delegoidulle asetukselle pikaisesti. Komissio haluaisi jäsenmaiden keskittyvän tässä vaiheessa jo mieluummin uusien maaseudun kehittämisohjelmien toimeenpanoon kuin vanhoihin ohjelmiin.

c) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eläinten terveydestä
– Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi, että asetusehdotuksesta on päästy sopuun epävirallisissa trilogineuvotteluissa, ja ensimmäisen lukemisen sopu on mahdollista saavuttaa.

Puheenvuoron käyttäneet seitsemän jäsenmaata ja komissaari Andriukaitis kiittivät puheenjohtajavaltion toimintaa ja ilmaisivat tyytyväisyytensä asian etenemiseen.

d) Kansainvälinen kasvien terveyttä koskeva vuosi 2020
– Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
8427/15

Suomen ehdotus pyytää YK:ta julistamaan vuosi 2020 kansainväliseksi kasvinterveysvuodeksi sai hyvän vastaanoton sekä jäsenmailta että komissaari Andriukaitisilta, joka kehotti jäsenmaita tukemaan aloitetta aktiivisesti. Vuoden viettäminen kiinnittää huomiota tärkeään asiaan ja auttaa promotoimaan yhteisön uutta kasvinterveyslainsäädäntöä.

e) Komission kertomukset Euroopan parlamentille ja neuvostolle:

i) maidon, maitotuotteissa ainesosana käytettävän maidon sekä muiden lihalajien kuin naudan-, sian-, lampaan-, vuohen- ja siipikarjanlihan alkuperämaan tai lähtöpaikan pakollisesta ilmoittamisesta
ii) jalostamattomien elintarvikkeiden, yhdestä ainesosasta koostuvien tuotteiden ja ainesosien, joiden osuus on yli 50 prosenttia elintarvikkeesta, alkuperämaan tai lähtöpaikan pakollisesta ilmoittamisesta
– Komissio esittelee
9197/15, 9196/15

Komissaarit Andriukaitis ja Hogan esittelivät kertomukset, joissa molemmissa komission johtopäätös on, että alkuperän vapaaehtoinen merkintä on parempi vaihtoehto kuin pakollinen merkintä. Vaikka kuluttajilla on halu tietää enemmän ruuan alkuperästä, heillä ei ole halua maksaa tästä tiedosta. Pakollinen merkintä aiheuttaisi toimijoille kustannuksia ja hallinnollista taakkaa, vaikuttaisi sisämarkkinoihin, heikentäisi EU:n elintarviketeollisuuden kilpailukykyä ja nostaisi ruuan hintaa. Vapaaehtoisuus antaisi mahdollisuuden palvella niitä kuluttajia, joille tieto ruuan alkuperästä on tärkeä, korottamatta yleistä kustannustasoa.

Useimmat puheenvuoron käyttäneistä jäsenmaista (mm. Kypros, Italia, Slovenia, Yhdistynyt kuningaskunta, Portugali, Kreikka, Ranska, Slovakia ja Kroatia) korostivat kuluttajien halua saada tieto ruuan alkuperämaasta erityisesti maidon, lihan ja vähän jalostettujen tuotteiden osalta. Tähän tarvitaan EU-tason lainsäädäntöä. Myös Suomi kannatti alkuperämerkintöjen laajentamista siten, että varmistetaan kuluttajien riittävä tiedonsaanti, mutta samalla vaatimukset on voitava toteuttaa ilman kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

Luxemburg, Belgia, Irlanti, Puola ja Tsekki kannattivat vapaaehtoisia merkintöjä.

Ruotsi ja Alankomaat jättivät kantansa tässä vaiheessa avoimeksi, vaikka pitävät tärkeänä että asiasta keskustellaan.

Keskustelu asiasta jatkuu Luxemburgin puheenjohtajakaudella.

Muut asiat (kalastus)

a) Menojen tukikelpoisuuskauden pidentäminen kalastusta koskevan toimintaohjelman 2007–2013 osalta

– Kreikan valtuuskunnan tiedotusasia
9415/15

Kreikka totesi, että vaikea taloudellinen tilanne on hidastanut EU-rahoitettujen kalastussektorin investointien etenemistä. Suunnittelukauden loppuun mennessä olisi tärkeää saada käytettävissä olevat varat hyödylliseen käyttöön, etenkin syrjäisillä alueilla. Pyytää kuuden kuukauden jatkoaikaa rahoituskauden varojen käyttöön.

Kypros, Kroatia, Malta, Portugali, Espanja, Ranska ja Italia tukivat Kreikan pyyntöä.

Komissio haluaa edistää taloudellista kehitystä rahastojen kautta. Eurooppa-neuvosto on todennut, että edellisen kauden rahoituksen osuutta voidaan siirtää aiempaa sääntöä enemmän kuluvalle vuodelle. Rahaston täysimittainen käyttöaste on tärkeä tavoite. Kaikki hankkeiden kulut 2015 loppuun saakka voidaan rahoittaa. Pyrkii edesauttamaan sitä että kaikki varat voidaan käyttää mahdollisimman tarkkaan.

b) Kalastussektorin tilanne Venäjän asettamien tuontirajoitusten valossa

– Viron valtuuskunnan tiedotusasia
9780/15

Venäjän valvontaviranomaiset ovat havainneet puutteita Viron ja Latvian eräiden kalan jalostuslaitosten elintarvikehygienisissa oloissa, vaikka kyseiset laitokset on hyväksytty ja valvottu EU:n määräysten mukaisesti. Tuon seurauksena kaikki jalostettujen kalatuotteiden (purkitettu kilohaili ja silakka) vienti Virosta ja Latviasta kiellettiin viime viikolla. Viro pitää kieltoa perusteettomana. Venäjän toimet ovat suhteettomia ja liittyvät Venäjän sanktiointipolitiikkaan. Viro pyytää, että komissio ryhtyisi toimiin ongelman ratkaisemiseksi ja mahdollisimman pian hyväksyisi sen toimintaohjelman, jotta siinä olevaa varastointitukea voidaan ottaa käyttöön. Näin voitaisiin helpottaa ongelmaa. Ehdottaa kiintiöiden siirtomahdollisuuksien lisäämistä ensi vuodelle.

Suomi totesi ymmärtävänsä Viron ja Latvian huolen. Venäjän tuontikielto on aiheuttanut tuntuvia ongelmia kalatuotemarkkinoilla myös Suomessa. Suomi tuki ehdotusta silakka- ja kilohailikiintiöiden siirrosta seuraavalle vuodelle 25 %:in edestä.

Myös Liettua, Yhdistynyt kuningaskunta, Kroatia, Portugali, Ranska ja Puola tukivat Viron ja Latvian pyyntöä.

Latvia, vaikka on puheenjohtaja, halusi korostaa Venäjän yksipuolisen toimen vakavuutta. Vaikutukset talouteen ja työllisyyteen ovat huomattavat. Se on nähtävä sanktiopolitiikan osana eikä elintarvikehygienian ongelmakysymyksenä. Pyysi komissiolta välittömiä toimia.

Komissio pitää tuontikieltoa kohtuuttomana. WTO:n jäsenenä Venäjän tulee noudattaa yhteisesti sovittuja sääntöjä. Komissio on ollut yhteydessä Venäjän viranomaisiin. Komission käytössä on toimenpiteitä, joilla tilannetta voidaan helpottaa. Latvian ja Viron EMKR toimintaohjelmiin sisältyy tukitoimia uusien markkinoiden etsintään. Myös varastointitukea on saatavissa. Komissio on valmis tutkimaan kaikkia mahdollisuuksia ongelman helpottamiseksi, myös harkitsemaan kiintiöjouston kasvattamista. Tähän palataan, kun käsitellään Itämeren TAC-asetusta.

Suomen edustajat

MMM: ministeri Tiilikainen, ea Kettunen, Artjoki, Valonen, Lampinen, Bondestam, Rönty, Tolonen / VNK: Timonen / EUE: Huusko-Lamponen, Heinonen, Ollila

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, jaosto kalastus (EU 17)
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM